

Nr 29.

Ankom till Riksdagens kansli den 15 maj 1911 kl. 1 e. m.

Betänkande, angående en mellan Sverige och Tyska riket afslutad handels- och sjöfartstraktat m. m.

Under åberopande af två särskilda statsrådsprotokoll öfver utrikes-, justitie-, civil-, finans- och jordbruksärenden för den 28 april och den 3 maj 1911 samt med öfverlämnande af en den 2 maj 1911 mellan Sverige och Tyska riket afslutad handels- och sjöfartstraktat med tillhörande tariffer samt slutprotokoll, hvilka samtliga aktstycken bilda ett oskiljaktigt helt, i hvars bestämmelser någon förändring icke kan äga rum, har Kungl. Maj:t i proposition nr 224 äskat Riksdagens godkännande af de bestämmelser i berörda traktat med tillhörande tariffer och slutprotokoll, hvilka sådant kräfva.

Rörande innehållet i förevarande proposition med därvid fogade statsrådsprotokoll tillåter sig bevillningsutskottet hänvisa till sagda handlingar.

Den mellan Sverige och Tyska riket nu gällande handels- och sjöfartstraktaten, som afslöts den 8 maj 1906 och trädde i kraft den 24 juni samma år, utlöper, sedan den ursprungligen fastställda giltighetstiden blifvit förlängd med elfva månader, den 30 november 1911. Föreliggande traktat är afsedd att med utgången af sistnämnda dag träda den äldre traktatens ställe.

Den nu afslutade traktaten karakteriseras däraf, att den i likhet med den äldre traktaten är en tarifftraktat, d. v. s. att den innehåller bestämmelser om tullsatser att tillämpas å vissa varuslag vid införseln i det ena eller andra af de traktatslutande länderna. Jämte dessa tariffbestämmelser finnas dock gifvetvis i 1911 års traktat lika väl

som i den nu gällande betydelsefulla stadganden, hvilka icke hafva afseende å införseltullarna. Af dylika bestämmelser må särskildt erinras om den, enligt hvilken Riksdagen betages rätten att under traktattiden åsätta järnmalm exporttull, en bestämmelse, som icke minst rent principiellt sedt innebär en betydande eftergift från svensk sida.

Flertalet af den nya traktatens mera väsentliga stadganden utgöras dock, såsom nu antydts, af tariffbestämmelser. Dessa återfinnas i de vid traktaten fogade tarifferna A och B, omfattande den förra tullar vid införsel till tyska tullområdet och den senare tullar vid införsel till Sverige. Med afseende å införseltullarna för svenska varor i Tyskland må dock märkas, att dessa till afsevärd omfattning äro fastställda redan genom den bestämmelse i själfva traktaten, enligt hvilken vid införsel till Tyskland svenska varor skola åtnjuta lika gynnsam behandling som tillkommer någon annan nations varor. Emellertid hafva i tariff A upptagits de viktigaste varuslag, som äro föremål för export från Sverige till Tyskland, så att denna tariff i allt fall omfattar de hufvudsakliga medgifvanden, som komma vår utförsel till Tyskland till godo.

Vid jämförelse mellan tariff A och tariff B faller gifvetvis i ögonen, att de traktatsenligt fastställda svenska tullsatserna i tariff B till antalet betydligt öfverstiga de tyska i tariff A inrymda. Detta sammanhänger emellertid med det sakförhållande, att — äfven om man bortser från de tyska införseltullarnas hindrande inverkan — vi på grund af den höga utvecklingsgrad, hvartill den tyska förädlingsindustrien numera nått, i regeln icke äro i stånd att till Tyskland utföra och på den tyska marknaden afyttra annat än råämnen och halffabrikat, medan däremot Tysklands utförsel till Sverige omfattar de flesta slag af industriartiklar, hvilka äro föremål för svensk import. Det är under sådana omständigheter förklarligt nog, att vårt intresse af bundna tyska tullbestämmelser inskränker sig till ett mindre antal punkter, under det att Tysklands intresse i motsvarande afseende sträcker sig så godt som öfver hela vår tulltaxa. Denna olikhet i de respektive landens ställning i traktatunderhandlingshänseende innebär, att medgifvanden från Sveriges sida kunna, i den mån förbiseenden till äfventyrs ägt rum, medföra skada för det inhemska näringslivet, under det att de lättnader, som å motsidan medgifvas vid införsel till Tyskland af svenska jämförelsevis föga förädlade varor, i stort sedt kommer icke minst Tyskland själf till godo. Ur denna synpunkt hade man väl kunnat förutsätta, att med afseende å de förhållandevis fåtaliga förädlade varor, hvilka för Sverige äga någon betydelse såsom exportartiklar i varuutbytet med Tyskland, någon som helst försämring i

nu gällande traktat icke ifrågakommit. Då emellertid en dylik försämring i någon mån förefinnes i den nya traktaten, är detta, särskildt i fråga om vissa stenhuggeriarbeten, att beklaga. Å andra sidan måste ju erkännas, att i några hänseenden svenska önskningsmål vunnit bättre beaktande än i den äldre traktaten.

De svenska medgifvandena enligt tariff B äro, såsom redan berörts, af en betydande omfattning; och uppenbart är, att dessa äro ägnade att i allt hufvudsakligt garantera Tyskland bibehållande af dess marknad på Sverige, likasom ock att de fullt uppväga de uppoffringar, som från tysk sida gjorts för upprätthållande af ett ostördt handelssamkväm mellan de traktatslutande parterna.

Emellertid måste äfven för Sveriges del handelsförbindelsernas ostörda uppehållande anses vara ett så viktigt intresse, att med hänsyn därtill bör kunna bortses från det förhållande, att berättigade svenska kraf icke i full utsträckning vunnit beaktande i den nya traktaten.

Med afseende å hvad sålunda anförts hemställer bevillningsutskottet,

att Riksdagen ville meddela det af Kungl. Maj:t äskade godkännande af de bestämmelser i föreliggande traktat med tillhörande tariffer och slutprotokoll, hvilka sådant kräfva.

Stockholm den 15 maj 1911.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.